

PROFESINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO DIRBANT SU ATVYKUSIAIS IŠ UŽSIENIO VAIKAIS PROGRAMA

1. Teikėjas

1.1. Teikėjo rekvizitai (pavadinimas, kodas, adresas, pašto indeksas, telefonas, el. paštas)	Vilniaus lietuvių namai, Dzūkų g. 43, 02116 Vilnius, tel. (8 5) 269 5173, el. p. janina.varniene@lnamai.lt
1.2. Teikėjo vardas ir pavardė	Janina Varnienė

2. Programos pavadinimas ir lygis

Pavadinimas	Kvalifikacijos tobulinimo programa „Profesinių kompetencijų tobulinimas dirbant su atvykusiais iš užsienio, emigrantų vaikais“
Lygis	Institucinis

3. Programos rengėjas(-ai)

Vilma Balčiūnienė, Vilniaus lietuvių namų direktoriaus pavaduotoja ugdymui,
Janina Varnienė, Vilniaus lietuvių namų Užsienio lietuvių švietimo skyriaus vyresnioji metodininkė I. e. skyriaus vedėjos pareigas

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Lietuvai įsijungiant į Europos Sąjungos gyvenimą, į šalį atvyksta vis daugiau užsieniečių, vis daugiau išvykusiųjų grįžta į Lietuvą. Tad Lietuvos švietimo sistema taip pat nėra izoliuota nuo vis stiprėjančios multikultūriškumo raiškos, turi sudaryti sąlygas šių vaikų ugdymui, ugdymuisi, socializacijai ir integracijai.

Programa grindžiama Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2011-03-31, Nr. 38-1804), Valstybinės švietimo strategijos 2013–2022 metų nuostatomis 2013-12-30, Nr. 140-7095), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. ISAK- 789 „Dėl užsieniečių, atvykusių dirbti arba gyventi į Lietuvos Respubliką, vaikų ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose įgyvendinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1800 „Dėl užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliuose grupėse tvarkos aprašo“ dokumentais, 2017-2018 ir 2018-2019 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442, Lietuvių kalbos ir kultūrinio raštingumo mokymo gerinimo priemonių planu 2013– 2016 metams, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-301.

2005 m. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu buvo atliktas tyrimas „Užsieniečių vaikų ugdymo organizavimas Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose“, kuris parodė, kad mokytojai stokoja metodinių žinių, metodinės literatūros bei specifinių žinių apie užsieniečių vaikų ugdymą.

Projekto „Integruoto modelio, skirto užsienyje gyvenantiems bei iš užsienio atvykusiems lietuvių ir kitų šalių vaikų lituanistiniam ugdymui bei su jais dirbančių pedagogų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimui, sukūrimas ir išbandymas (Lituanistinis modelis)“, projekto Nr. VP1-2.2-ŠMM-03-V-01-006, finansavimo ir administravimo sutarties Nr. VP1-2.2-ŠMM-03-V-01-006 rėmuose 2012 m. kovo – liepos mėnesiais buvo atliktas žvalgomasis tyrimas, kurio metu buvo siekiama apžvelgti esamą situaciją. Išanalizavus apibendrintus tyrimo duomenis, suformuluoti uždaviniai, kurie yra ne tik aktualūs formuojant bendrąją lituanistinio ugdymo politiką, tobulinant lituanistinį ugdymą, bet ir žvelgiant į ateities perspektyvą. Tyrimas rodo, kad Lietuvos mokytojai yra nepakankamai pasirengę dirbti su atvykusiais iš užsienio, emigrantų vaikais, trūksta metodinės

pagalbos.

Programos paskirtis – suteikti įvairių dalykų (pareigybių) mokytojams, dirbantiems su atvykusiais iš užsienio, emigrantų vaikais pagalbą ugdymo proceso organizavimo klausimais (pamokos planavimo, metodų taikymo, socializacijos problemų sprendimo, mokyklos bendruomenės bendradarbiavimo klausimais), pasidalinti gerąja darbo patirtimi.

Programa taip pat rekomenduojama mokyklų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui ir kitiems mokytojams, norintiems šioje srityje tobulinti savo kompetencijas.

Programos trukmė – 18 akademinį valandų, kurios apima teorinių ir praktinių žinių perteikimą.

5. Programos tikslas

Programos tikslas – tobulinti mokytojų profesinės kompetencijas, kad jie galėtų kryptingai ir veiksmingai ugdyti atvykusius iš užsienio, emigrantų vaikus.

6. Programos uždaviniai

1. Aptarti ugdymo proceso organizavimo ypatumus.
2. Išanalizuoti/aptarti mokymosi pagalbos organizavimą, ugdant iš užsienio atvykusius, emigrantų vaikus.

. Dalytis gerąją gimnazijos darbo patirtimi.

7. Programos turinys, trukmė, naudojami mokymo(si) metodai (būdai)

Eil. Nr.	Tema	Teorija	Praktika	Savarankiškas darbas	Iš viso	Mokymo metodai
1.	Uždavinys. Aptarti ugdymo proceso organizavimo ypatumus.					
1.1.	Aktualių dokumentų apžvalga ir analizė. BUP galimybės	1		0	1	Paskaita
2.	Uždavinys. Išanalizuoti/aptarti mokymosi pagalbos organizavimą, ugdant iš užsienio atvykusius vaikus.					
2.1.	Mokymosi pagalba iš užsienio atvykusiems, mokiniams: išlyginamoji klasė/grupė, moduliai, konsultacijos, namų darbų klubas	2	1		3	Dalijimasis darbo patirtimi. Diskusija
2.2.	Pamokos planavimas. Kaip turėtume dirbti?	2	1	0	3	Filmuko peržiūra, diskusija. Dvi filmuotos gimnazijos mokytojų (A. Dambrauskienės ir E. Juozėnienės) pamokos. Darbas grupėse
2.3.	Kokius turėtume pa/si/rinkti mokymo metodus?	1	1	0	2	Mini paskaita Trijų žingsnių pratimas
2.4.	Socializacijos problemų sprendimas. Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas	1	2	0	3	Diskusija
2.5.	Mokyklos bendruomenės bendradarbiavimas ugdant iš užsienio atvykusius,		2	0	2	Diskusija

	emigrantų vaikus				
3 Uždavinys. Perteikti gerąją darbo patirtį.					
3.1	Vilniaus lietuvių namų patirtis dirbant su išlyginamąja klase, organizuojant modulius, konsultacijas, namų darbų klubo veiklas		4	0	4
					Mini paskaita Diskusija
	Iš viso:	7	11	0	18

8. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis Programą baigęs asmuo

Numatomos suteikti kompetencijos	Mokymosi modelis (metodai ir būdai)	Įgytų kompetencijų įvertinimo būdai
Patobulins profesines kompetencijas: -kurti toleranciją ir bendradarbiavimą skatinančią aplinką, -kurti pokyčiams palankią ugdymo(si) aplinką, -atrinkti mokymo(si) metodus, tinkamus mokymo(si) tikslams pasiekti, -naudoti įvairias ugdymo strategijas.	Filmuko peržiūra. Diskusija. Mini paskaita. Trijų žingsnių pratimas	Grupių darbo pristatymas. Aktyvus dalyvių pasisakymas
Patobulins bendrąsias kompetencijas: -bendravimo ir bendradarbiavimo		Savo patirties pratybose analizė. Grupių darbo pristatymas

9. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės

9.1. Mokomoji medžiaga

Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Aktualių dokumentų apžvalga ir analizė. BUP galimybės	-„Dėl užsieniečių, atvykusių dirbti arba gyventi į Lietuvos Respubliką, vaikų ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose įgyvendinimo”. -„ Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliose grupėse tvarkos aprašas”. -„Integruoto modelio, skirto užsienyje gyvenantiems bei iš užsienio atvykusiems lietuvių ir kitų šalių vaikų lituanistiniam ugdymui bei su jais dirbančių pedagogų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimui, sukūrimas ir išbandymas (Lituanistinis modelis)“. -Tyrimas „Užsieniečių vaikų ugdymo organizavimas Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose”, 2005 m. -Valstybinės švietimo strategijos 2013–2022 metų nuostatos. -Bendrieji ugdymo planai.	7 skaidrės
Pamokos planavimas. Kaip turėtume dirbti?	Pamokos planavimas. Kaip turėtume dirbti? Užduotis darbui grupėse: I grupė- Šiuolaikinės pamokos struktūra II grupė – Pamokos uždavinys. Kaip formuluoti?	20 skaidrių Filmo medžiaga Užduočių lapai (6 A4 formato lapai)

	Kodėl jo reikia? III grupė – Pamokos refleksija. Kodėl? Kas? Kaip? IV grupė – Kodėl turime žinoti mokinių mokymosi stilių? V grupė – Individuali vaiko pažanga. Informacijos panaudojimas mokymosi veiklos planavimui VI grupė – Vertinimas. Kodėl? Kas? Kaip? VII grupė – Mokymo / si aplinkos. Ar tai svarbu?	darbui grupėse.
Kokius turėtume pa / si / rinkti mokymo metodus?	Kaip turėtume pa / si / rinkti mokymo metodus? Užduotis darbui grupėse: I grupė- Kodėl darbas pamokoje turi būti įvairus (taikomi įvairūs mokymo metodai)? II grupė – Ar mokymo metodai įtakoja pamokos kokybę? (savo atsakymą pagrįskite) III grupė – Ar mokymo metodai įtakoja mokinių mokymo / si kokybę? (savo atsakymą pagrįskite)	10 skaidrių Užduočių lapai (3 A4 formato lapai) darbui grupėse.
Socializacijos problemų sprendimas. Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas	Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas sprendžiant socializacijos problemas	13 skaidrių
Mokyklos bendruomenės bendradarbiavimas ugdant iš užsienio atvykusius vaikus	Mokyklos bendruomenės bendradarbiavimas	6 skaidrės
Vilniaus lietuvių namų patirtis dirbant su išlyginamąja klase	Vilniaus lietuvių namų patirtis dirbant su išlyginamąja klase	14 skaidrių

9.2. Techninės priemonės

Kompiuteris, vaizdo projektorius, lipnūs spalvoti lapeliai, dideli popieriaus lapai, spalvoti rašikliai.

10. Programa ir rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. Geoff Petty. Šiuolaikinis mokymas. Tyto alba, Vilnius, 2007.
2. Mano ir tavo šalis Lietuva. Mokytojo knyga. Homo liber, 2007.
3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. ISAK- 789 „Dėl užsieniečių, atvykusių dirbti arba gyventi į Lietuvos Respubliką, vaikų ugdymo bendrojo lavinimo mokyklose įgyvendinimo”.
4. Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliose grupėse tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1800.
5. „Integruto modelio, skirto užsienyje gyvenantiems bei iš užsienio atvykusiems lietuvių ir kitų šalių vaikų lituanistiniam ugdymui bei su jais dirbančių pedagogų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimui, sukūrimas ir išbandymas (Lituanistinis modelis)“, <http://lugis.vdu.lt/>.
6. Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556.
7. Lietuvių kalbos ir kultūrinio raštingumo mokymo gerinimo priemonių planas 2013– 2016 metams, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-301, [http://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/Priemoniu%20planas%20_galutinis%20\(1\).pdf](http://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/Priemoniu%20planas%20_galutinis%20(1).pdf).
8. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas (2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281), http://www.mprc.lt/file/svietimo%20istatymas/Svietimo%20istatymas_2011.pdf.
9. Valstybinės švietimo strategijos 2013–2022 metų nuostatos (2013 m. gruodžio 23 d. Nr.

XII-745), http://www.smm.lt/uploads/documents/VSS_2013-2022_2013-08-23.pdf.

10. Tyrimas „Užsieniečių vaikų ugdymo organizavimas Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose“, 2005 m., http://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/galutinis_koreguot_SMM_uzsienvaik_ATASK_2006.pdf.

11. Lektorių darbo patirtis ir kompetencijos

Teikėjo atstovas(-ai)	
Mokytojai	
Mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai	
Užsienio valstybių dėstytojai, mokslininkai, tyrėjai ir mokytojai	
Viešojo administravimo institucijų vadovai, jų pavaduotojai, padalinių vadovai ir specialistai	
Jungtinė lektorių grupė	X
Kiti (nurodyti)	

12. Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams

Aukštųjų mokyklų dėstytojai, švietimo pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigų, Švietimo ir mokslo ministerijos specialistai, mokyklų atstovai, turintys vienerių metų praktinio darbo su atvykusiais iš užsienio vaikais patirties

13. Dalyviai

13.1. Pasirengimas Programai (praktinės veiklos patirtis ir kompetencija(-os), kurią(-ias) turi turėti Programos dalyvis; jeigu nustatyti)

Kompetencija(-os)	Bendrosios, specialiosios
Praktinės veiklos patirtis	Minimali vienerių metų pedagoginės veiklos patirtis dirbant su atvykusiais iš užsienio, emigrantų vaikais

13.2. Programos dalyvių tikslinės grupės

Mokytojai	X
Mokyklų vadovai	X
Neformaliojo ugdymo mokytojai	X
Pagalbos mokiniui specialistai	X
Profesijos mokytojai	X
Kiti (nurodyti) auklėtojai, užsienio lietuvių mokyklų mokytojai	X

14. Nuoroda į papildomą programos medžiagą
